

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Sacra Veterum Temporum Uti Et Evangelica, Ac
Apostolica Historia**

Steinhart, Franz

Ingolstadii, 1734

VD18 90104692

David, Rex Israël.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62332](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62332)

que David cum septem annis, & sex mensibus in sola Tribu Juda regnasset, deinceps totius Israël Rex fuit.

David, Rex Israël.

Jerosolymam jam antea in Regni sedem destinaverat. Verum inferior civitas habitabatur quidem à Judæis, superior verò in monte Sion cum arce munita à Jebusæis, qui inde à Josue in terram promissam ingressu nunquam ejici poterant. Nunc omnium Hebræorum Princeps ut arcem quasi jugum totius populi DEI cervicibus impostum tandem dejiceret, exercitum admovit; ac primò quidem hostes ad deditiorem invitavit: deinde verò, cum æquas condiciones non tam rejicerent, quam riderent, acri ac longa oppugnatione tandem Joabò primò in muros eluctante vî cepit, omnibus, qui in arce erant, sine discrimine interfectis. Inde perpurgato ab Idolorum etiam sordibus monte locum in propriam habitationem delegit, ac in perpetuum victoriæ monumentum civitatem David appellavit, utque semper validum haberet contra hostes presidium, murum opere firmissimum per montem Sion circumduxit, arcemque amplissimam, ac in ea regium palatium excitavit.

Interim Philistæi veriti, ne stabilito Regno Davidis potentia demum opprimerentur, statim in aditu Regni bellum eidem movere decernunt. Quo audito David divino afflatus Spiritu eximium illum psalmum: *Quare fremuerunt gentes &c.* cecinit, consultòque per Pontificem Domino, audivit: *Ascende, quia tradens tradam Philistiim in manu tua.* Igitur in aciem progressus hostes in valle Raphaim profligavit, & in fugam egit, à qua cum se collegissent, ac rursus pugnam redintegrassent, alterò quoque eos præliò vicit; qua occasione tres viri fortissimi aquam ex cisterna Bethlehem, cui Rex à puero assueverat, & nunc siti æstuans ejus desiderio ardebat, per interjecta hostium castra attulerunt; quam tamen tantò virorum periculò emptam postea noluit bibere, sed *libavit eam Domino.*

Porro tres illi fortissimi erant Jesbaam, Eleasar & Semma. Et primus quidem præter alia fortitudinis exempla occidit solus trecentos; aliàs octingentos interfecit impetu uno. Eleasar cum Jerbaam fugientibus cæteris contra Philistæos defendit

Sacra Veterum Temp. Histor.

Q

agrum

AbAn. 2930.

Arcem Sion capie, & in Regni sedem deligit Jerosolymam.

2. Reg. 5. à v. 6.

1. Par. 11. à v. 4.

Philistæos geminâ eladevincit. 1. Reg. 5. à v. 17. 1. Par. 11. à v. 10.

Habuit circa se viros fortes. 2. Reg. 23. & 1. Par. 6. 11.

agrum plenum hordeo, eosque prælio vicit percussitque. Semina pariter contra eosdem tutatas est solus agrum lente plenum, iisque percussis dedit Dominus salutem magnam. Post hos habebat, David triginta alios robore insignes; inter quos eminebant tres, prioribus illis tribus tamen haud pares, Abisai scilicet Banaias, & verosimiliter Joab, qui, quod primus ascendisset Jerosolymæ in murum Arcis, factus est Princeps suaque virtute evectus est. Abisai frater Joabi tunc potissimum virtutem suam ostendit, quando levavit hastam contra trecentos, quos interfecit. Banajas verò, quando duos leones Moabiticos, aliis ferociores, ac tertium in ipsa fovea tempore hyemali interfecit. Item quando Ægyptio quinque cubitos alto hastam eripuit, eumque occidit. Inter triginta reliquos fuit quoque Asaël frater Joabi ab Abnere in fuga aversa hastâ confossus, cursor velocissimus quasi unus de capreis, quæ morantur in sylvis. Inter eos fuit etiam Urias Hethæus, & Naharai armiger Joabi.

Arcam transfer-
t in mon-
tem Sion. 2.
Reg. 6.
1. Par. 13. &
15.

Devictis gemino prælio hostibus perfectisque interea in monte Sion, ac civitate David tam murorum, quam arcis ac Regiæ ædificiis ad stabiliendam populi religionem animum, auribusque convertit. Itaque arcam Domini, quæ hucusque per quadraginta novem ferè annos in colle Cariathiarim in domo Abinadab Sacerdotis servabatur, cum pompa in montem Sion translaturus cum universa multitudine illuc venit. Arcam super plastrum novum à Levitis impositam triginta millia electorum virorum præcelsere. Post hos ibat Rex. Deinde sequebatur arca duobus filiis Abinadabi eam deducentibus, Ahia boves præcedente, Oza subsequente cum multa turba reliquorum Sacerdotum & Levitarum. Demum reliquum vulgus omnis ætatis, conditionis, & sexus inter variorum canticorum & instrumentorum sonos; nam *David & omnis Israël iudebant coram Domino*. Sanctam populi lætitiâ tristis, casus interruptit. Calcitrabant per viam boves, cumque Oza nutantem ad casum arcam sustinisset, divinitus percussus ante arcam exanimis concidit; quo supplicio David ita territus est, ut nollet eam ulterius in montem Sion deferri, sed deponi juberet in suburbio Jerosolymæ in domo cujusdam Levitæ Obededon nomine. Ubi verò comperit, quod benedixisset Dominus Obededom, & omnia ejus propter arcam DEI, eam post tres menses inde repetit, &

& transtulit in civitatem David, collocavitque in ampla area palatio regio vicina, ubi ei tetenderat tabernaculum simile Mo-
saico, quod adhuc erat Gabaone. Porro translata fuit cum
maxima celebritate, convocato rursus universo populo. Le-
vitæ distributi erant in septem choros, quorum tres antecede-
bant arcam, quatuor sequebantur, & variis omnes musicis in-
strumentis, vocibusque DEI Laudes concinebant. Quatuor
Sacerdotes arcam portantes post sextum quemque passum super
præparatam mensam aulæo instratam eam imponebant; unôque
bove, atque ariete immolato Sacrificium faciebant in altari,
quod hunc in usum circumferebatur. Rex ipse depositis regiis
vestibus stolâ byssinâ instar Levitæ indutus saltabat *totis viribus
ante arcam*. Qua in parato tabernaculo, seu domo Domini
deposita, obtulit David rursus holocausta, & pacifica coram
Domino; de quibus cum universæ multitudini liberale epu-
lum dedisset, populum dimisit. Ipse verò Regiam ingressus ab
uxore Michol irrisus est & petulanter increpitus. *Quam, aje-
bat, gloriosus fuit hodie Rex Israël discooperiens se ante ancillas
servorum suorum, & nudatus est, quasi si nudetur unus de scur-
ris*. At mulieris maledicentiam, factumque egregiè repressit,
dicens: *Ludam ante Dominum, qui elegit me potius quam Pa-
trem tuum, & quam omnem domum ejus*. DEUS autem adhuc
gravius propterea videtur eam castigasse; ibi enim addit Scrip-
tura: *Igitur Michol filia Saul non est natus filius usque in diem
mortis sue*.

Religiosissimo Principi haud satis erat hunc arca Domini
honorem habuisse. Secum enim reputans indignum, ut cum
ipse in domo cedrina, arca autem in domo viatoria pellibus so-
lùm tecta habitaret, consilium cepit extruendi magnificum tem-
plum, idque Prophetæ Nathan aperuit. At Dominus per hunc
Davidi renunciari jussit, negotium istud filio, qui ipsi nasciturus
esset, relinqueret, alias variis adhuc bellis multum occupandis,
Igitur saltem necessarios ad templum sumptus, atque materiam,
belli etiam tempore, deinceps præparavit, locumque, in quo ex-
citareretur, ac formam à DEO ipsi dictatam designavit. *1. Par. 28.
v. 19*. Nec diu post prædictum oraculum multis eum bellis
DEUS exercuit, ut circumpositos populos suæ ditioni subiceret,
& ex victoriarum manubiis, atque hostili præda Templi sum-
ptus paulatim præpararet.

Cogitat Tem-
plum DEO
extruere, in
quo ponere-
tur arca.
2. Reg. 7.
1. Par. 17.

Cum variis
hostibus felici-
ter pugnat.
2. Reg. 8. 1.
1. Par. 18.

Primò pugnatum est contra Philistæos, victisque annuum tributum impositum. Indè transmissò Jordane in Moabitas bellum traduxit, quibus maxima parte concisis reliquos tributarios reddidit; non minore postea felicitate contra Syros rem gessit. Primùm enim Syros Sobà versus Euphratem moventes, deinde etiam Syros Damasci prioribus in auxilium venientes ingenti clade affecit, usque victoriâ totam Syriam Damasci occupavit, & posuit in ea præsidia, *factaque est Syria Davidi serviens sub tributo.* Demum confecto feliciter etiam hoc bello Jerusalem reversus est cum magna copia auri, argenti, & aris, quæ omnia in usum destinati Templi consecravit. Natum quidem postea est etiam cum Idumæis bellum; ast istud solus Abisai Joab frater confecit, occisis octodecim millibus, & militari præsidio Idumææ impositò. Cùm verò deinde illum jugi impatientes interemissent, ipse Joab cum exercitu missus Idumæos sex mensium spatio ita attrivit, ut omne masculinum deleret usque ad duodecim millia.

Rempubli-
cam ordinat.
2. Reg. 8. à
v. 15.
1. Par. 18. à v.
14.

Reddita pace Rempublicam ordinavit idoneis ad hoc ministris usus, quorum præcipui tunc erant Joab militiæ Princeps, Josaphat à commentariis, Saraias à secretis. Banaias Dux præerat duabus cohortibus, quibus regii corporis custodia commissæ erat. Filii Davidis erant aulæ Principes, inter quos Ammon Primogenitus ex Achinoa, Cheleabus ex Abigaële, Absolon ex Maaha, Adonias ex Haggith uxoribus Hebrone jam nati. Saceris præfuit apud Regem in domo Domini in Sion Summus Pontifex Abiathar. Sadoc Gabaone apud tabernaculum Mosaicum. 2. Reg. 9. Miphiboseth quoque filium Jonathæ intimi sui, dum viveret, amici superstitem in aulam vocavit, regiòque convictus, ac familiaritate honoravit. At brevi iterum ad arma coactus est.

Ignominiam
Legatis suis
illatam bello
ulciscitur.
2. Reg. 10.
1. Par. 19.

Naas Ammonitarum Rex Davidi fœdere, & amicitia hætenus conjunctus fuerat. Eo mortuo ad Filium Regni uecessorem Legatos misit, qui eum consolarentur, simulque suam ipsi quoque amicitiam offerrent. Legatio hæc gravissimo bello occasionem præbuit. Juvenis Princeps ab Aulæ Proceribus pervertus, Legatos veluti exploratores ignominiosæ pœnæ subjecit. *Tulit enim Legatos David, rasitque dimidiam partem barba eorum, & præscidit vestes eorum medias usque ad nates, & dimi-*

sis eos. Quo per nuntios præmissos cognito iussit David redeuntes in Jericho subsistere, donec barba rursus cresceret. Erant enim *Viri confusi turpiter valde*. Ammonitæ cum non dubitarent Davidem injuriam ulturum, ingentes Syrorum copias auxiliares mercede conducunt. Joab itaque cum exercitu missus partem copiarum commisit Fratri suo Abisai adversus Ammonitas. Ipse verò aciem instruxit contra Syros. Et isti, & illi victi sunt, fugatique. Victores autem reversi sunt Jerosolymam in hyberna. Sequenti anno Syri agentibus Ammonitis majores adhuc copias in aciem educunt. Ergò ipse David contraxit universum quoque Israël, transmissoque Jordane movit in hostem. Post acrem pugnam Syri cum militiæ Principe cæsi sunt ingenti numero; reliqui fugerunt, nec potuerunt amplius, aut voluerunt auxilio venire Ammonitis. David verò reduxit suos domum appetente jam hyeme.

Ammonitæ licet altero prælio cum Syris victi necdum tamen satis pœnas violati juris gentium Davidi videbantur dedisse. Itaque post annum tempore, quo solent Reges ad bella procedere, Joabum rursus misit cum exercitu ad obsidendam regiam Ammonitarum urbem Rabbath. David remanserat Jerosolymis magno suo malo. Quodam die post meridiem deambulans in solario, seu supra tectum domus regiæ, vidensque haud procul lavantem se egregia specie fæminam iussit famulum perquirere, quænam illa esset. Audiens esse Betsabeam Uriæ Belliducis uxorem, per eundem cupiditate jam victus accersivit in Regiam. Reversa in suam domum Regi, se planè concepisse, clam significavit. Rex sollicitus de occultando crimine Uriam è castris advocat, ut cognita conjuge suum esse crederet, quod erat alienum. At iste nulla Regis arte adduci potuit, ut domum suam accederet, indecorum arbitratus, ut cum arca DEI, Joab, cæterisque Duces essent in castris sub papilionibus, ipse domi suæ voluptati indulgeret. Remissus est igitur in castra, at cum litteris ad Joabum, quibus jubebatur Uriam maximis quibusque in oblivione periculis exponere. Res Davidi cessit è voto, & interfectò ab hostibus Uriam Betsabeam, jam viro solutam, uxorem duxit.

Fluxere aliquot menses, nec tamen Dominus vel offensio- nis, vel David pœnitentiæ signum ostendit, donec natus est ex adul-

Occisò Uriæ
Betsabeam
uxorem du-
xit.
2. Reg. 11.
1. Par. 20.

Agit pœni-
tentiam.
2. Reg. 12.

adulterio filius. Tunc enim missus à Domino Nathan ad Regem ingressus præmissa plena prudentiæ oratione imminentes peccati poenas, ac ipsam etiam recens nati infantis mortem ei denuntiavit, ad quæ demum ingemuit ex animo David, dixitque: *Peccavi Domino.* Mox *jejunavit jejuniis, & ingressus seorsim jacuit super terram, deprecatusque est Dominum pro parvulo.* Verùm Dominus transtulit quidem peccatum, puer tamen die septima mortuus est. Interea Joab longa jam atque acri obsidione Ammonitarum vires ita fregerat, ut urbis expugnatio certa jam ac propinqua esset. Monuit itaque, atque evocavit Regem, ut captæ regiæ urbis gloriam ipse haberet. Venit Rex, captæque urbe, ac gente Ammonitarum vario mortis genere excisa ferè omni, cum diademate Regis pretiosissimo, multaque alia præda exercitum Jerosolymam reduxit.

Domesticis
casibus affli-
gitur.
2. Reg. 13.
& 14.

Paulò post natus est Davidi ex Betsabea alius filius Salomon magno Parentis gaudio, quod revelatione divina jam antè cogovisset, hunc sibi fore Regni Successorem. Simul autem ab hoc tempore gravissimis domi casibus optimus Rex affligi cœpit. Ammon suam ex Patre quidem, Absolonis autem etiam ex Matre, sororem ita deperire cœpit, ut simulato morbo eam, dum cibum pararet, ac decumbenti afferret, oppresserit, ac deinde exosam à se ejecerit cum summa indignatione ac tristitia regiæ familiæ, præsertim Absalonis, rem tamen dissimulantis, & in occasionem vindictæ imminens. Hæc post duos ferè annos sese obtulit. Tempore tondendarum ovium cum bona Regis venia fratres suos invitaverat in villam suam juxta oppidum Ephraim. In medio convivio càm Ammon vino jam remulentus esset, signo ab Absalone dato à famulis, ad hoc antea instructis, interficitur. Conturbatâ mensâ reliqui filii Regis trepidè conscendunt mulas suas Jerosolymam properantes. Absalon autem fugit ad Regem Gesur Syriæ; unde nonnisi post trium annorum exilium operâ Joabi reverti Jerosolymam permissus est, necdum tamen sub aspectum irati adhuc Patris venire, donec post duorum iterum annorum lapsus à Joabo plenè conciliatus etiam in gratiam recepit, *osculatusque est Rex Absalon.*

Audit, Absalonem filium

At non multò post ingratiſſimum filium ambitiosa regnandi libido ad immanius adhuc facinus concitavit deſcendi & solio

lio Patrem, ad quod exequendum usus consilio Achitophelis, quem sciebat inde à polluta adulterio Betfabea Nepte sua, aversesse in Davidem ani mō, studuit subditorum animos à Rege alienare tanquam negotia publica negligente; sibi verò eosdem conciliare; quem in finem quotidie bene manè consurgens stabat juxta introitum portæ regis (ad quam scilicet judicia exerceri solebant) & omnem virum, qui habebat negotium, vocabat ad se, dicebatque: *Non est, qui te audiat, constitutus à Rege. Quis me constituat Judicem super terram? atque ita sollicitabat corda virorum Israël.* Quæ eò facilius ad se trahebat, quòd esset decorus nimis: à vestigio pedis usque ad verticem non erat in eo ulla macula. Atque his artibus certus jam de populi erga se studiis adivit Regem, &: *Vadam, inquit, & reddam vota mea, qua vovi Domino in Hebron,* religionis pallio usus ad invadendam tyrannidem. Illuc igitur cum magno comitatu profectus confluentibus undique populis Rex acclamatur.

Accepto de rebellionem nuntio non dubitans David, quin Absalon mox Jerosolymam ad se opprimendum advolaret, maluit fugam eligere, quam populum, qui secum erat, imparatum armato opponere. Relictis igitur in arce sotum decem concubinis inter Stipatores, & corporis sui Custodes nudis pedibus egressus transito Torrente montem olivarum ascendit; ubi opportunè aliunde veniens scissa ob fortunam Regis veste Chulai fidus in paucis minister occurrit, cui divino prorsus consilio in mandatis dedit, ut Hebronem properaret, seque in gratiam Absalonis veluti transfuga insinuaret ad dissipanda Achitophelis consilia; id quod egregiè præstitit. David verò progressus attingit oppidum Bahurim inter gravissima convitia ac maledicta, quibus fugitivum vir quidam potens de cognatione Saulis Semei nomine invasit.

Interim Absalon cum exercitu Jerosolymam atque arcem Sion ingressus consilio Achitophelis concubinas Patris sui polluit coram universo Israël; ut sic populus sciens Patrem inexpiabili hoc scelere violatum desperata reconciliatione firmiter Absaloni adhereret. Idem deinde suavitè celeritate utendum, petitque, ut se cum duodecim millibus sine mora mitteret ad Davidem ea adhuc nocte opprimendum, dum à fuga lassus, vi-

Regem in Hebrone acclamatum.

2. Reg. 15.

Fugit Jerosolymam.

2. Reg. 15. 1
à v. 13. &

2. Reg. 16.

Absalon Jerosolymam intrat. David trans Jordannem fugit.

2. Reg. 16.

à v. 15. &

2. Reg. 17.

ribus

ribusque destitutus est; prudenti utique atque ad perdendum Regem aptissimo consilio, quod tamen DEUS operâ Chusai disturbavit. Iste enim sententiam rogatus non probavit consilium Achitophelis, fortiores cum Davide esse viros, quam qui à paucitate duodecim millium opprimantur, putavitque Jerosolymis expectandum, donec auctus pluribus copiis Absalon Davidem multitudine obrueret, & majori gloria, & certâ victorâ; atque hoc consilium prævaluit. Latus Chusai rem Abiathari & Sadoco, qui erant Jerosolymis, mox indicat. Atque hi quisque suum filium occultè ad Davidem mittunt, hortantes, quæ posset celeritate Jordanem transiret, seque resque suas in tuto collocaret. Igitur ea adhuc nocte Rex transmissis flumine ex altera parte castra posuit. Achitophel verò (cujus consilium aliàs, quod dabat in diebus illis, erat quasi si quis consuleret Deum, & cum esset cum David, & cum esset cum Absalom) rejectum se nunc esse vehementer dolens, certusque superiorem fore Davidem, libique eo rerum potente miserè pereundum, Jerosolyma excessit, domique suæ laqueo sibi vitam eripuit.

David vincit
Absalonem,
huncque Joab
occidit.
2. Reg. 17.
à v. 24. &
2. Reg. 18.

Absalon auditò Davidem esse trans Jordanem, constituto prius militia Principe Amasa transivit & ipse, David educere exercitum ipse volebat, at non est permittus à populo. Mansit igitur in urbe Manahim, stansque juxta portam, per quam adversus hostem egrediebatur exercitus, animavit ad fortiter dimidicandum militem, iteratò præcipuis Ducibus Joab, Abisai, & Ethai audiente omni populo præcipiens: *Servate mihi puerum Absalon.* Inito in salcu Ephraim prælio *casus est populus Israël ab exercitu David, factaque est in die illa plaga magna viginti millium, quæ in acie ceciderunt, multaque adhuc millia in fuga per saltum consumpta sunt.* In quo dum ipse etiam Absalon mulo insidens concitus fertur, subter condensam quercum & magnam, adhæsit caput ejus quercui, & illo suspensio inter cælum & terram, mulus, cui infederat, pertransivit, cumque nemo alius ei manus inferre auderet, ipse Joab advolans neglecto Regis imperio tribus lanceis pendentem confodit. Dato deinde receptui signò milites de quercu sublato projecerunt in foveam grandem, & *comportarunt super eum acervum lapidum magnum nimis.*

Nuntios de victoria latus Rex accepit sedens inter duas portas urbis Manahim. At intellecta mox etiam cade filii tanta tristitia Patrem obruit, ut inter fletus ejulatusque canaculum portæ ascendens hominum conspectum fugeret, multisque adventans cum exercitu Joab gravibusque verbis opus habuit, ut dissimulata tantisper filii morte populo de victoria exultanti se spectandum daret. Rursus itaque descendit ad portam, Legatosque Tribuum veniam petentes, seque Regi de novo submittentem admisit recepto quoque in gratiam Amasa, qui apud Absalonem Princeps militiæ fuerat.

Luget filium.
2. Reg. 18.
à v. 21. &
2. Reg. 19.

Sic conjuncti a morte Absalonis omnium Tribuum inter se, & cum Rege animi brevi iterum divisi sunt seditionis hominis perditici vocibus. Cùm Rex Jerosolymam reverturus Jordane transiret, populus de Tribu Juda undique affluens solus Regem cum suis traduxerat. Ubi appulsum est in Galgala, ad sunt decem reliquæ Tribus, atque expostulant cum Tribu Juda, quòd ad hunc adducendi Regis honorem vocati non essent; cùmque Judæi illis durius respondissent, Princeps de Tribu Benjamin Seba nomine buccinâ cecinit, exclamavitque: *Non est nobis pars in David, neque hereditas in filio Isai. Ad quas voces rursus separatus est omnis Israël à David, ac soli viri Juda adhaerunt Regi suo à Jordane usque Hierosolymam.* Ubi Jerosolymam ventum est, mox David mittit Amasam ad militem intra tres dies undique cogendum, atque contra Sebam rebellem duendum, ut priusquam vires hostium crescerent, bellum finiretur. Abisai autem statim jussit persequi Sebam cum prætorianis cohortibus, aliisque, quæ secum erant Hierosolymæ, sperans, brevi fore, ut se illi Amasa cum summo imperio jungeret. Joab videns se neglectum profectus est nihilominus cum fratre Abisai. Intra paucos dies ad lapidem grandem, qui est in Gabaon, convenerunt copiæ. Amasa nihil mali suspicatus utrumque fratrem prior accedit; quem autem Joab inter hæc verba, *salve mi Frater*, pugione confossum in terram dejecit, ac rursus militiæ Princeps Sebam persequi perrexit, Davide hanc quamdam quasi tyrannidem Joabi ferre coacto, præsertim postquam hos motus brevi composuit; nam Seba defectionis auctore intra muros urbis Abela mulieris cujusdam operâ occiso intestinis bellis impositus est finis.

Intestinis
bellis finem
imponit.
1. Reg. 19.
à v. 40. &
2. Reg. 20.

Sacra Veterum Temp. Histor.

R

At

Philistæos
quatuor præ-
liis vincit.
2. Reg. 21.

At post paucos annos ad nova bella vel potius quatuor prælia à Philistæis revocatus est, quæ omnia Davidi feliciter quidem cesserunt: in primo tamen ipse perisset, nisi accurrens Abitai ei fuisset præsidio, qui gigantem Iesbibenob Regi ferrò imminentem interfecit. Unde non passi sunt Regem amplius ad tria reliqua prælia descendere, ne, ut aiebant, *extingueret Lucernam Israël*. Animos suscitarent Philistæis Gigantes, qui tunc erant, antiquo illi Goliatho suppres. Qui autem à fortibus Davidis, & inter hos etiam Goliathi frater singulari certamine victi, atque è medio sublati sunt.

Jubet censerì
populum & à
Deo castiga-
tur.
2. Reg. 23. &
24.
1. Par. 21.
& 1. Par. 22.
à v. 1. ad 6.

Cùm deinde altissima pace frueretur David, omne tempus in gratiarum actione, divinisque laudibus in Templi apparatu, in institutione Salomonis, quem in Regni hæredem informabat, magna cum animi voluptate transegit. Accidit fortè ut cùm post tot gesta feliciter bella apud se recoleret facta suorum virorum fortium, subiret eius animum cogitatio universum bellatorum numerum in falsos suos redigendi. Quare Joabo, alisque Principibus Viris in mandatis dedit, ut populum bello idoneum censerent; quòd licèt Joab dissuaderet, veritus, ne Deus eo facto offenderetur, perstitit tamen Rex in sententia. Itaque profectus est Joab cum Principibus militum à facie Regis, ut numeraret populum à Dan usque Bersabec. Post novem menses ac viginti dies Jerosolymam reversus retulit Regi esse de Israël octingenta millia virorum fortium qui educerent gladium, de Juda quingenta millia Pugnatorum. Displicuit Domino vanitas ista. Mox enim adfuit Gad Propheta, optionemque Davidi obtulit subeundæ pœnæ, aut triennalem famem, aut trimestre bellum, vel trium dierum pestem. Anxius Rex elegit denique gladium Domini seu pestem, quia melius esse putabat incidere in manus Domini, eò quòd multæ miferationes ejus quam in manus hominum. Igitur tridui spatio septuaginta millia virorum in Israël peste absumpta sunt, quæ ubi cessavit, monente Gad Propheta, ascendit David in montem vicinum Moria; in quo cùm à viro Jebusæo emissæ aream, dedissetque siclos auri justissimi ponderis sexcentos, extracto altari obtulit holocausta & pacifica Domino, simulque populo denunciavit, hunc ipsum locum à DEO electum, in quo domus DEI ædificaretur. 2. Par. 3. v. 1. Pro qua quidem jam à longo tempore præparare

rare cœpit materiam, quæ temporis longinquitate nihil vitii caperet, ut aurum, argentum, æs, ferrum &c. nunc autem paravit etiam ligna, currus, variâsque machinas, quibus columnæ, lapides, grandiaque onera adveherentur, & in altum montem attollerentur.

Sub hoc quoque tempus David convenire iussit omnes Sacerdotes & Levitas, ut cum deinceps haud amplius in tabernaculo portatili, sed in templo stabili essent ministraturi, novum inter eos ordinem ac officia institueret. Erant tunc viginti quatuor familiae, sedecim ab Eleazaro, octo ab Ithamaro Aaronis filiis profectæ. Igitur David omnes Sacerdotes, quorum aliquot millia erant, ductis fortibus in viginti quatuor classes distribuit, ac singulis classibus suas vices assignavit, quibus in Templo per annum ministrarent, factumque est, ut bis quotannis recurrerent singularum classium vices, quibus à Sabbato ad Sabbatum integrâ scilicet hebdomada deservirent in domo Domini; ac isti quidem ex eadem classe incensum, isti panes propositionis ponerent, illi sacrificarent, alii a i'o munere fungerentur. Singulis classibus Sacerdotes veluti capita præerant, qui & Principes Sacerdotum vocabantur. Supra omnes autem erat Summus Sacerdos sive Pontifex, dictus quandoque etiam Princeps Sacerdotum, scilicet omnium. Porro familiarum Principes viginti quatuor tunc erant Joarib, Jedias cœterisque *1. Paral. 24.* descripti. Inter quos octavus erat Abia, de quâ vice fuit postea Zacharias *Luc. 1. v. 5.*

Pari modo Levitæ, quorum tunc à viginti annis & supra numerabantur triginta octo millia, distributi sunt; & Sacerdotum quidem ac Templi Ministri, qui propriè Levitæ vocabantur, in viginti quatuor classes, quarum quævis mille Levitas, & ex his unum reliquorum Principem habebat. Classium & Principum nomina referuntur *1. Paral. 24.* Horum quoque officium fuit bis in anno à Sabbato ad Sabbatum mutatis vicibus Sacerdotibus in Ministerio assistere in vestibulis, in exedris, in loco purificationis, in Sanctuario & in universis operibus domus Domini.

Cantores, quorum fuere quatuor millia, in totidem classes divisi per dictas vices debebant canere in organis Domino, in tubis nempe, cymbalis, psalteriis seu lyris, & cytharis, voce au-

Ordinat Sacerdotum in futuro Templo Ministeria.

1. Par. 24.

Uti & Levitarum.

1. Par. 23.

Et Cantorum

1. Par. 25.

rem hymnos & carmina, quæ David Rex fecerat, Asaph verò, Idithun & Heman in Musicam redegerant, horum trium filii viginti quatuor nominati sunt Cantorum Principes *1. Par. 25.*

Item Janicorum.

1. Par. 26.

1. Par. 26.

1. Par. 26.

1. Par. 26.

Janitorum erant pariter quatuor millia, & viginti quatuor classes. Officium erat per vices ad januas Templi excubare, thesauros Domus Domini custodire, per gyrum Templi morari in custodiis suis, ut, cum tempus fuisset, ipsi manè aperirent fores. Nomina viginti Principum habet *1. Par. 26.* Istorum porro Levitarum non fuit vile Ministerium, quòd instar Prætorianorum militum seu potius Aulicorum excubarent in Palatio Regis Regum & Domini dominantium.

Demum Scribarum & Judicum.

1. Par. 23. v. 4.

Demum ex reliquis Levitis sexies mille Scribas ac Judices fecit, qui, ut putat *Sigonius lib. 5. de Republica Hebraorum cap. 10.* tum verba Legis legerent, tum, si opus esset, exponerent ac interpretarentur tanquam Legis periti & Doctores; atque adeò constituti sunt ad opera forinsecus super Israël ad docendum & judicandum, uti habetur *1. Par. 26. v. 20.*

Ordinat rem militarem.

1. Par. 27.

Rem militarem jam antea quidem ordinaverat David, & milites in duodecim turmas distribuerat, quibus præessent duodecim Principes ex omnibus tribubus selecti; nunc autem stabilit etiam numerum cuiusvis turmæ, voluitque ut una esset viginti quatuor millium bellatorum. Ejusmodi turmæ Princeps, Tribuni, Centuriones & Præfecti debebant cum suo milite uno toto mense apud Regem esse in armis ad quemcunque casum parati; reliquis verò undecim mensibus, quibus alia & alia turma succederet, poterant domestica aut alia negotia curare. Quâ certè ratione nec gravis cuiquam nec sumptuosa erat militia, cum facile posset quis uno solùm mense domo abesse, & sub signis proprio ære degere. Simul autem Rex habebat recentem & tamen veteranum militem viginti quatuor millium virorum, & si res posceret, longè plurium. Principes, qui præerant his turmis mensuris, nominatim recensentur *1. Par. 27.* Porro totius militiæ Princeps erat Joab.

Item rem Oeconomicam.

1. Par. 27.

Eodem capite referuntur tum Principes Tribuum, tum præcipui Regis Ministri, Jonathan scilicet vir prudens & literatus David Consiliarius: Jahiel, qui erat cum filiis Regis: Chusai amicus Regis, & post Achitophel Jojada Consiliarius Regis. Referuntur quoque Principes substantiæ Regis David, qui erant

Præpositi super thesauros: super agricolas & opus rusticum: super vinearum cultores: super cellas vinarias: super oliveta & ficeta: super apothecas olei: super armenta: super boves: super camelos: super asinos: super oves.

Interim Salomon conscio sine dubio Patre uxorem duxit Naaman patria Amonitem eâ utique lege, ut ad veri DEI fidem cultumque traduceretur; ex quâ deinde suscepit filium Roboam Regni successorem. David verò præter alias senectutis infirmitates paulatim insolitum frigus sentire cœpit adeò, ut Medici puellam Abisag nomine venire curarent, quæ senem foveret, etque ministraret; & acquievit quidem David fervorum suorum voluntati, ita tamen ut peccandi periculum evitaret. Unde eam in omnem eventum uxorem duxit

Hac Parentis ægritudine vicinâque morte excitatus Adonias fecit sibi currus & equites, & quinquaginta viros, qui currerent ante eum; nec verò deerat ambitioni fundamentum; fratribus enim prioribus defunctis Regnum ipsi jure Primogenituræ deberi videbatur, eadêmque Joab, Abiathari, aliisque viris primariis causâ fuerit, cur partes Adoniæ sequerentur. At is, in cujus manu sunt omnia jura regnorum, Salomonem elegerat in Regem, priusquam genitus esset; quod non diffitebatur Adonias, cum diceret: *Translatum est regnum & factum est fratris mei; à Domino enim constitutum est ei.* 3. Reg. 2. v. 15. Ingravescente Davidis infirmitate foras erupit ambitio, sequæ Adonias juxta fontem Ragel ab Abiathare Regem inungi fecit inter faustas acclamantium voces tum in ipsa auguratione, tum in convivio mox secuto. Hac re audita Nathan protinus Bethsabeam accessit, consiliûmque dedit, illico Regem adiret, diceretque: *Nonne tu Domine mi Rex jurâsti mihi ancilla tua dicens: Salomon filius tuus regnabit post me; cur ergo nunc regnat Adonias?* quod cum illa faceret superveniens ex condicção Nathan verba Bethsabeæ confirmat, planè ita esse, Adoniam quasi disturbato de folio Davide in mediis epulis Regem à seditiosis, & violatæ Majestatis reis proclamari. Miratus audaciâ David Banaia Legionibus Pheroti, & Coelethi sive prætorianis cohortibus Præposito mandat convocari statim robur exercitus, & imponi Salomonem super mulam regiam, deductumque ad fontem Gihon inungi à Sadoco, Nathane illi assistente, & sono buccinæ

Senescens
Abisag uxorem ducit.
3. Reg. 1.

Salomonem
Regem proclamari jubet
3. Reg. 1. a v.
5.

acclamari Regem; quæ uti fuerant imperata, ita ordine perfecta sunt omnia, priusquam id Adonias resciret, qui cum suis adhuc convivabatur in hortis regiis. Unctum oleo rursus in urbem reducunt lætis vocibus: *Vivat Rex Salomon*, atque in paterno solio collocant, uti jusserat David. Qui cum filium abdicato jam Regno è lectulo suo videret, ait: *Benedictus Dominus DEUS Israël, qui dedit hodie sedentem in solio meo videntibus oculis meis.* Quæ cum convivis nuntiarentur, territi sunt omnes, & abiērunt unusquisque in viam suam; Adonias videns se desertum ab omnibus fugit in Gabaon ad tabernaculum, tenuitque cornu altaris, donec ei Salomon securitatem polliceretur.

Jubet convocari regni comitia.

3. Reg. 2.
1. Par. 28.
& 29.

David, ut regnum Salomoni stabiliret, indixit totius regni comitia. In his habita ad optimates oratione exposuit, se jam pridem statuisse Divinæ Majestati magnificum Templum ædificare; at responsum accepisse à Domino: Salomon filius tuus ædificabit domum meam; conversus deinde ad Filium publicè hortatus est ad negotium istud quamprimum inchoandum, addita monitione, ne ad fabricam Templi quidquam adderet, demeret, aut mutaret, quàm ab ipso architecto DEO esset præscriptum. Demum aperuit, quæ ipse ad hanc fabricam jam collegisset: *Ecce inquebat, ego in paupertate mea præparavi expensas Domus DEI auri talenta centum millia, & argenti millia talentorum.* Finita oratione Sadoc loco exauctorati Abiatharis in Pontificem à Propheta Nathan consecratus est; qui deinde Salomonem quanta maxima fieri potuit, solennitate atque apparatu universis comitiis spectantibus unxit in Regem, ut sic secundò omnium ordinum votis consecratus communiter ab omnibus admitteretur in Principem. Denique post Sacrificia & convivia publica solutis comitiis populus se recepit in domum suam.

Post data filio varia salutis monita moritur.

3. Reg. 2.
1. Par. 28.
& 29.

David verò plenus dierum se præparavit ad mortem, edito primùm Psalmo septuagesimo primo, quo spiritum judicii atque justitiæ filio suo precatur, ut sanctè obeat officium suum. Deinde dedit Salomoni varia salutis monita, hortatusque est, ut DEO serviat corde perfecto. Demum jussit de quibusdam noxiis pœnas sumere, maximè de Joabo ob eandem Abneris & Amasæ, quæ crimina ipse hæctenus commodè punire non poterat.

Brevi

Brevi post dormivit David cum Patribus suis, & sepultus est in civitate David, arce nempe Jerosolymitana. Reliquit posteritati Psalmos, quos composuit, centum & quinquaginta. Res verò ejus gestas ab loco, ubi desit Samuel, Gad & Nathan Prophetæ, in Libro primo, & secundo Regum, & initio tertii, profecuti sunt.

Salomon, Rex Israël.

Defuncto Davide Adonias rursus ad Regnum aspiravit; quem in finem per Betſabeam consilii nesciam à Salomone petiit in uxorem Abisag Sunamitiden. At Rex facillè advertens, quorsum hæc nova Adoniæ, & conjuratorum consilia sectarent, amicè cum Matre exposulavit: *Quare postulas, inquit Abisag Sunamitidem Adonia? postula ei & Regnum.* Jusſitque sine alia forma judicii Adoniam à Banaia interfici. Mox etiam Joabum, qui ad tabernaculum Domini fugerat apud ipsum altare, cum inde nollet recedere, trucidari. Erat quidem & Abiathar reus mortis: at Rex noluit eum interficere, quòd portasset arcam Domini. Ejecit eum tamen ex urbe regia; & in pagum quemdam veluti in exilium amandavit.

Sublatis inimicis cum filia Pharaonis Regis Ægypti nuptias celebravit, ut Regnum tanta quoque affinitate confirmaret. Deinde profectus est in excelsum Gaban ad tabernaculum Domini, ubi mille hostiis DEO sacrificatis, petiit à Domino sapientiam tum ad rectè gubernandum populum, tum ad dignum ipsius majestate templum construendum. Placuit DEO petitio, miltisòque per noctem Angelo. DEI Sapientiam representante abundè unà cum divitiis, & gloria eam concessit; ejusque non diu post præclarum specimen dedit, quando contentionem duarum muliercularum mirabili judicio diremit. Domum reversus etiam in arce coram arca fœderis obtulit holocausta, & fecit pacificas victimas, & grande convivium universis famulis suis. *3. Reg. 4. à v. 1.* Inter quos præcipui erant Josaphat Regi à commentariis, Banaias Princeps militiæ, Abisar Præpositus domus, Adonira super tributa. Constituit quoque 12. Præfectos, qui præberent annonam Regi, & domui ejus singulis mensibus.

Ab An. 2968.

Salomon
Adoniam &
Joabum occi-
cidi jubet.
3. Reg. 2.
2 v. 13.

Petit à Deo
sapientiam
& impetrat
unà cum glo-
ria & divitiis.
3. Reg. 3.
2 Par. 1.